

РЕШЕНИЕ

№ 8196

гр. София, 27.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 87 състав, в публично заседание на 19.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Жана Петрова

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **11412** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.204, ал.4 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано по искова молба от И. Ц. Б., с ЕГН [ЕГН] и адрес: [населено място],[жк],[жилищен адрес], чрез адв. Н. Х., срещу Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР) представлявано от главен комисар Л. Т. Н. с искане за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт – Заповед за задържане на лице рег. № 2263з-2889 от 23.09.2020 г. на полицейски орган С. П. Ш. – младши инспектор при 02-РУ- ОДМВР [населено място], както следва:-обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в размер на 10 000 лева, за периода от 23.09.2020г. до датата на завеждане на исковата молба-31.10.2025г., ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата в размер на 6095,09лв. за периода от 23.09.2020г. -31.10.2025г.

В исковата молба ищеца посочва вида и характера на причинените неимуществени вреди както следва: изразяващи се във болки и страдания, причинена тежка форма на стрес и шок от публичното, незаконното задържане, включително започнал да сънува кошмари, загубил съня си, злепоставено било доброто му има пред близки и познати. Ако към онзи момент не си бил подал документите за пенсиониране, за което била издадена вече подписана заповед, щял да бъде уволнен дисциплинарно каквато била практиката у нас. В следствие на задържането му било отнето разрешителното за носене на оръжие, като притежаваните от него пушка и пистолети предал за съхранение в служба КОС. Ищецът като дългогодишен състезател по приложна стрелба с пушка и пистолет, с множество награди от републикански и международни състезания, до

оправдаването му нямал възможност да тренира както и да участва в състезания, като временно му било спряно и членството в стрелковия клуб. Твърди, че заради незаконното задържане не е успял да си намери работа в охранителния бизнес и до момента, независимо от отмяната на заповедта и връщането на разрешителните му за носене на оръжие. Унищожена била градената от него цял живот репутация. Посочва, относно производството по АХД № 13034/2020г. по описа на СРС – IV състав, въпреки че делото било разгледано в две заседания произнасянето на съда отнело почти 5 години, като за това време му било повдигнато обвинение, бил оправдан по него на две съдебни инстанции както и осъдил прокуратурата на две инстанции по ЗОДОВ за незаконното обвинение.

Ищецът твърди, че на 23.08.2020 г. около 13,00 часа бутал мотора си между [улица]М.“ отивайки до военното окръжие да си вземе военната книжка. Тъй като носил на челното стъкло на мотора си залепен голям стикер „Оставка“, бил спрян от униформен служител на МВР. Служителят му обяснил, че не може да отиде там въпреки, че бута мотора. Ищецът се позовал на конституционно си право на преминаване и свободно придвижване, но полицейският служител го уведомил, че има протест. Изразил възражение, че тъй като участва в протестите от първия им ден като деен участник е наясно, че в този момент няма протест. След което се появил офицер, който наредил задържането му. Поставили му белезници и бил отведен в 02 РПУ. Мотора оставил на улицата. При задържането не му бил допуснат адвокат, независимо, че случаен минувач видял разправията издирил номера на адвоката и му се обадил. Адвоката не бил допуснат и докато траело задържането. Провел единствено разговори с него по телефона. На ищеца не били разяснени причините за задържането. След 24 часа бил освободен, като адвокатът му бил допуснат само заради повдигнатото му обвинение. Чак тогава полицейските органи му връчили заповедта за задържане № 226 зз-2889/23.09.2020г. Срещу него прокуратурата внесла обвинителен акт за престъпление по чл. 270 ал.1 НК, като било образувано НАХД №847/2021г. по описа на СРС - 133 състав, по което е оправдан изцяло по повдигнатото обвинение. В следствие на протест на присъдата с решение по ВНАХД №3972/2021г. по описа на СГС - XI въззивен състав, същата е потвърдена изцяло и ищеца бил признат за невиновен по така повдигнатите обвинения. Служителите на МВР установили това чак след като бил отведен в 02 РПУ и поискал да доведат служител на КОС, поради факта, че бил въоръжен. И. Ц. Б. бил завършил военно училище, след което работил три години във бригада „С.“, поделение 32990 [населено място], като командир на група. От 1992г. до пенсионирането му през 2020г. работил в Националната служба за охрана. Към момента на задържането ищеца бил пенсиониран полковник от Националната служба за охрана. Посочва, че причината за задържането му е активното му участие в най-големите антиправителствени протести у нас. Считано от 10.07.2020г. и в продължение на 116 дни активно помагал на организаторите на протеста и бил неотлъчно до тях през цялото време.

Задържането и обвинението в престъпление причинило огромен шок за него и децата му, както и за неговите близки, приятели и подчинени. Случилото се сериозно накърнило репутацията му пред бившите му подчинени.

В съдебно заседание ищецът, чрез процесуалния си представител адв. Х. поддържа предявената искова молба.

Ответникът –СДВР оспорва предявения иск като неоснователен, недоказан и прави възражение относно размера. Твърди, че не е пасивно легитимиран по предявените искове. Такъв следва да е ОДМВР П., доколкото заповедта е издадена от длъжностно лице при 02 РУ на ОДМВР – П. и СДВР не е процесуално легитимирана като страна в производството, поради което моли производството по отношение на СДВР да бъде прекратено. Оспорва фактическите твърдения по исковата молба, поради липса на доказателства за негативно засягане кариерата на ищеца в

резултат на задържането, като и това да се е отразило на получаваното от него възнаграждение. При условията на евентуалност иска от съда да намали предявения размер на обезщетението, като необоснован и прекомерен. Възразява относно твърдението на ищеца, че в следствие на Заповедта за задържане е отнето разрешението му за носене на оръжие като се позовава на ЗАКОНА за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия (ЗОБВВПИ), според който същото следва да е отнето във връзка с образуваното за целта досъдебно производство № 1761/2020г. по описа на ОЗ РУ на СДВР, съответно пр.пр. № 33410/2020г. по описа на СРП. Поради привличането на ищеца като обвиняем по досъдебното производство № 1761/2020г. по описа на ОЗ РУ на СДВР, съответно пр.пр. № 33410/2020г. по описа на СРП за престъпление по чл. 270, ал.1, пр.1 от НК оспорва възможността да бъде доказано по безспорен начин, че причината за причинените неимуществени вреди е процесната Заповед за задържане.

С отговора на исковата молба е аргументирано становище, че в случая не е налице основния елемент от фактическия състав на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – наличие на настъпила вреда, която да бъде квалифицирана като неимуществена. Възразява относно подадения акцесорен иск в размер на 6095,09лв., като се позовава на изтекла погасителна давност на исковата претенция. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

СГП в съдебно заседание представлявана от прокурор В., счита, предявеният иск за основателен, доколкото има наличие на отменена с влязло в сила съдебно решение, като по отношение на обезщетението предоставя на съда да определи същото в справедлив размер.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното:

По отношение на ищеца И. Ц. Б., с ЕГН [ЕГН] е била издадена Заповед за задържане на лице рег. № 22633-2889 от 23.09.2020 г. на полицейски орган С. П. Ш. – младши инспектор при ОЗ-РУ-ОДМВР [населено място]. В следствие на заповедта същия е бил задържан за срок от 24 ч. на основание чл. 72, ал.1, т.2 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР), след предупреждение пречи на полицейски орган да изпълнява задълженията си. Задържането е извършено в 13,00 часа на 23.09.2020г., като Б. е бил освободен на 24.09.2020г. в 12,30 часа.

С решение № 20135253/17.01.2025 г. на Софийски районен съд (СРС), 4 с-в, постановено по НАХД № 13034/2020 г., влязло в сила на 29.07.2025 г., Заповед за задържане на лице рег. № 22633-2889 от 23.09.2020 г. е отменена като незаконосъобразна.

По делото е разпитан свидетелят К. С. Г., който заявява, че познава ищеца от дете, от петнадесетгодишна възраст. С ищеца са добри приятели, като били неразделни в ученическите си години и приятелството им продължава до сега, когато са близо 60 годишни. Свидателят е близък приятел и на семейството на ищеца с неговата първа и втора съпруга, децата и внуците му. Познавал го много добре. С Б. в младежките години били неразделни, но понастоящем се чували поне два-три пъти в седмицата. Виждат се често, непрекъснато обменяли мисли и идеи, защото имали еднакви виждания. Знае, за задържането на И. Б., през есента на 2020 г., по време на протестите. Ищецът бил активен на протестите, той също ходил на протестите. Не знае причината в следствие на която е бил арестуван ищеца. Б. като бивш офицер от армията и от НСО имал право да носи оръжие. След задържането, след което му отнели оръжията това наистина доста го смачкало. Знае, за наказателното преследване и заявява, че това не се отразило много добре на ищеца. Обажданията им се разрешили. Звънял на ищеца, на той не му вдигал. Дълго време Б. не му връщал обаждане след като го бил търсил. Настъпила промяна в поведението но ищеца станал мълчалив, затворил се в себе си. Случилото се в никакъв случай, не се отразило добре на ищеца. И. му разказвал случката, за абсурдността на ареста, при който без да изискат документи за самоличност и без да го проверят дали носи оръжие, само заради това, че

на мотора си е сложил табела „оставка“ незаконно го задържали. Б. му споделил възмущението си от непрофесионализма на полицаите, които при задържането показали арогантно поведение. Това го шокирало много и Б. бил изненадан от абсолютният непрофесионализъм на служителите на реда. Свидетелят често в разговори с ищеца обсъждали проблемите, които ищецът имал със съня след случилото се. Имало нощи в които не спял, оплаквал, се че изпитва непрекъснато напрежение. Всичко това му се отразило ужасно, като бил силно стресиран и доста „смачкан“. Г. предложил на ищеца да приема мелатонин, за да може да спи, но той отхвърлил предложението му като казал, че „напрежението си е напрежение“. Твърди, че не знае дали И. Б. си е търсил работа. Тъй като същия държал на мъжкото си достойнство и самочувствие и не отварял тази тема. Знае, че след това ищеца не е работил. Изразява предположение, че най-вероятно не могъл да си намери друга работа след ареста, още по-вече че му е било отнето и оръжието. Приятелят му се отдръпнал след случилото се и не бил съвсем същият вече. От деца двама били много безстрашни, а по настояще като седнели да пият кафе, Б. избирал места и маса с възможност за наблюдение и видимост и показвал видимо напрежение, като се оглеждал. Свидетелят описва как Б., който преди бил весел човек променил в нрава си, и анекдотите, които сега разказвал станали мрачни и приятелят му загубил веселостта си, нещо което не било типично за него.

Към делото е изискано за послужване НАХД № 13034/2020 г. по описа на СРС 4 състав.

Изискана е информация от СДВР и от Областна Дирекция на МВР – П. и по делото са представени: заверено копие на електронен образ на Заповед № № 317з-7917-21.09.2020г. на Директора на ОДМВР П., относно: Командироване и преподчиняване на полицейски служители и техника от ОДМВР П. в помощ на СДВР - МВР, за периода от 22.09.2020г. до 23.09.2020г. включително.

Т. длъжностна характеристика на полицаи – старши полицаи и протокол № 317р-3206/14.03.2018г. Протокол, видно от която младши инспектор С. П. Ш., полицаи в група „Охрана на обществения ред“ на сектор „Охранителна полиция“ към Второ районно управление - П. при ОД на МВР-П., назначен със заповед рег.№ 317з-958/12.03.2018г. в съответствие с МЗ №81213-167/26.01.2017 г. е запознат с типова длъжностна характеристика на длъжността „полицай- старши полицаи в сектор/група „Охранителна полиция“/група „Охрана на обществения ред“ на сектор „Охранителна полиция“/участък на районно управление при ОДМВР“ рег.№ 3286р-19657/12.11.2015 г., утвърдена със заповед № 3286з-21/05.01.2016 г.

Съдът след като прецени твърденията на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

По отношение на ищеца И. Ц. Б., с ЕГН [ЕГН] е била издадена Заповед за задържане на лице рег. № 226зз-2889 от 23.09.2020 г. на полицейски орган С. П. Ш. – младши инспектор при 02-РУ-ОДМВР [населено място]. В следствие на заповедта същия е бил задържан за срок от 24 ч. на основание чл. 72, ал.1, т.2 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР), след предупреждение пречи на полицейски орган да изпълнява задълженията си. Задържането е извършено в 13,00 часа на 23.09.2020г. , като Б. е бил освободен на 24.09.2020г. в 12,30часа.

С решение № 20135253/17.01.2025 г. на Софийски районен съд (СРС), 4 с-в, постановено по НАХД № 13034/2020 г., влязло в сила на 29.07.2025 г., Заповед за задържане на лице рег. № 226зз-2889 от 23.09.2020 г. е отменена като незаконосъобразна.

Предявеният иск е за сумата в размер на 1000 лева – обезщетение за нанесените неимуществени вреди на ищеца за периода от 23.09.2020 г. до 31.10.2025 г. в следствие на неправомерното му задържане въз основа на отменена Заповед за задържане на лице рег. № 226зз-2889 от 23.09.2020

г. издадена от полицейски орган младши инспектор при 02-РУ- ОДМВР [населено място], ведно със законната лихва върху присъдената сума считано от 23.09.2020г. до – 31.10.2025г. Искът е предявен от активно легитимирана страна, претендираща присъждане на обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт. Държан в разпоредбата на чл. 205 от АПК, искът е предявен срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите – Столична дирекция на вътрешните работи.

Искът е процесуално допустим като подаден от активно легитимирана страна, претендираща обезщетяване на неимуществени вреди, за които се твърди, че са настъпили в резултат на заповед за задържане обявена за незаконосъобразна, в следствие на която ищеца е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в уронване на доброто му име и човешкото му достойнство, психически дискомфорт и чувство на унижение и срам, причинени от незаконосъобразния административен акт, издаден от длъжностно лице на ответника.

Разгледана по същество, исковата претенция се явява частично основателна по следните съображения:

В чл.7 от Конституцията на Република България е посочено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Съгл. чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаеми, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

От момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона възниква правото на обезщетение.

Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на

отмяната на административния акт като незаконосъобразен -член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

По отношение на възражението за пасивна легитимация. Настоящият състав намира същото за неоснователно. Установява се действително, че оспорената и отменена впоследствие заповед за задържане е издадена от орган в ОДМВР П.. От изисканите по делото документи - заповед № 317з-7917/2020 г. на директора на ОДМВР - П., отнасяща се до командироване и преподчиняване на полицейски служители и техника от ОДМВР - П. в помощ на СДВР, за периода от 22.09.2020 г., до 23.09.2020 г. вкл.. От нея е видно, на основание чл. 43 ал. 4 от ЗМВР и изпълнение на заповед на главния секретар на МВР относно организационни мерки за сигурност и опазване на обществения ред на територията на [населено място] по време на провеждане на масови мероприятия са командировани в помощ на СДВР – МВР държавни служители с полицейски правомощия и техника от РУ на ОДМВР – П..

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищеца) включва в кумулативна даденост:

1. наличие на административен акт, фактическо действие и бездействие на длъжностно лице или административен орган при или по повод изпълнение на административна дейност;
2. незаконосъобразност на административния акт и на фактическото действие и бездействие;
3. наличие на причинени неимуществени вреди, състоящи се в уронване на доброто име и човешкото достойнство на ищеца, влошаване на здравословното му състояние, психически дискомфорт и чувство на унижение и срам;
4. причинна връзка между незаконосъобразните административен акт и фактическите действия и бездействия от една страна и настъпилия вредоносен резултат;

Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на неимуществени вреди (Решение № 13344 от 25.10.2012 г. по адм. дело № 1539/2012 г., III о. на ВАС и др.).

Настоящия съдебен състав констатира, че и четирите предпоставки са налице.

1. Издадена е Заповед за задържане на лице рег. № 226зз-2889 от 23.09.2020 г. с правно основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР от полицейски инспектор на полицейски орган С. П. Ш. – младши инспектор при 02-РУ- ОДМВР [населено място], командирован от директора на ОДМВР П. със заповед № 317з-7917/2020 г. на директора на ОДМВР - П., отнасяща се до командироване и преподчиняване на полицейски служители и техника от ОДМВР - П. в помощ на СДВР, за периода от 22.09.2020 г., до 23.09.2020 г., на основание чл. 43, ал. 4 ЗМВР относно организационни мерки за сигурност и опазване на обществения ред на територията на [населено място], по време на провеждане на масови мероприятия за протеста. От заповедта за командироване съдът приема, че служителят издал заповедта за задържане на ищеца е командирован и преподчинен на директора на СДВР за времето от 22.09.2020 г., до 23.09.2020 г., в [населено място], в помощ на СДВР-МВР. Същата заповед представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, поради което попада в хипотезата на чл. 1, ал. 1

ЗОДОВ.

2. Незаконосъобразността на заповед рег. № Заповед за задържане на лице рег. № 22633-2889 от 23.09.2020 г. е доказана в рамките на отделно съдебно производство, приключило с влязло в сила на 29.07.2025 г. съдебно решение, постановено по НАХД № 13034/2020 г. по описа на СРС, НО, 4 състав.

3. Третото условие, очертано по-горе, също е доказано.

Съдържанието на понятието „вреда“ не е дефинирано от законодателя, въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

Незаконосъобразното ограничаване на правото на придвижване и престоят в полицейското управление обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. Принудителна административна мярка - задържане по реда на чл. 72, ал. 1 от ЗМВР се изразява в принудително настаняване на лицето в специални помещения на полицията. Налагането на ПАМ от този вид несъмнено ограничава едно от основните човешки права – правото на свободно придвижване. Незаконосъобразното ограничаване на това право обективно води до негативни последици върху емоционалното, психическото и физическото състояние на всяко лице, още по-вече когато то е непълнолетно. В тази връзка неоснователни са доводите на ответника за недоказаност на неимуществените вреди. По силата на чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България всеки има право на лична свобода и неприкосновеност. Съгласно забраната по чл. 30, ал. 2 от Конституцията на Република България никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или друго посегателство върху личната му неприкосновеност, освен при условията и по реда, определени със закон.

Съгласно чл. 5, § 1, изречение 1 – во от Конвенцията за защита правата на човека, ратифицирана със Закон на Народното събрание от 31.07.1992 г. (обн. – ДВ, бр. 66 от 1992 г.), в сила за Република България от 7 септември 1992 г. (ЕКПЧ) всеки има право на свобода и сигурност. При съблюдаване на тези фундаментални принципи, лишаване от свобода, което е произволно, не може да е законно (решение на ЕСПЧ от 21.02.1976 г. по делото *Golder v. UK*, жалба № 4451 / 75 - § 34) Във връзка с това с член 5, § 2 - § 5 ЕКПЧ са регламентирани комплекс от права, минимизиращи рисковете от произвол при лишаване от свобода. Т. е правото по чл. 5, § 2 от ЕКПЧ задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за ареста при задължение на компетентния национален орган да обоснове всяко лишаване от свобода на всеки един етап.

Със задържането, по отменената заповед за задържане, ищецът е бил лишен от свобода по смисъла на чл. 5 ЕКПЧ, което е крайна форма на ограничаване на свободата му на придвижване по член 2 от Протокол № 4 към ЕКПЧ. Случаят не може да се извади от обхвата на чл. 5 ЕКПЧ ведно с произтичащите от него ограничения заради чл. 73, изр. 1 – во ЗМВР, които забраняват при задържането по чл. 72, ал. 1, т. 1 – 4 да се ограничават други права освен правото на свободно придвижване.

В мотивите на решението на Софийски районен съд, с което е отменена посочената

заповед, е прието, че оспорената заповед е постановена в нарушение на регламентираните изисквания за съдържание на акта, тъй като не са посочени конкретни данни, обосноваващи прилагането на принудителната мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. В съдържанието на заповедта, не се съдържа конкретика, която да даде възможност на задържаното лице да разбере причината за задържането, поради което за ищеца обективно е останала неясна причината, за да бъде приложена спрямо него такъв тип принудителна мярка. Доколкото в заповедта липсва и посочване в какво се състои престъплението, къде и кога е извършено същото, което е станало предпоставка за задържането на ищеца. Заповедта е издадена и в противоречие с материално-правните разпоредби и целта на закона, при липса на пропорционалност между вида и тежестта на приложената с издаването на атакуваната заповед, спрямо Б., принудителна административна мярка и основанийето, както фактическо, така и юридическо, за издаването на заповедта.

Видно от доказателствата по НАХД № 13034/2020 г., на Софийски районен съд е установена връзка между задържането на Б. на основание незаконосъобразната Заповед за задържане заповед и наказателно производство, по което Б. е бил привлечен като обвиняем за осъществен престъпен състав по чл.270,ал.1, пр.1 от НК, но впоследствие е изцяло оправдан с влязъл в сила съдебен акт Решение от 04.06.2021г. на СРС, НО, 133 състав постановено по НАХД 847/2021г. (л.13 по делото).

Настоящият съдебен състав счита, че така посочените факти предполагат настъпването на емоционален стрес у задържаното лице от поставянето му в изолирана среда и биха могли да предизвикат реален страх от неблагоприятни последици, от осъщественото задържане, с оглед заеманото от ищеца предходно служебно положение и съответно да дадат отражение върху психичното му състояние, което да се изрази в безпокойство, напрежение и липса на сън.

При преценката наличието на претърпени неимуществени вреди съдът съобразява и формираната практика на Европейския съд по правата на човека (в т.ч. по делото *Stefanova v. B.*(Application no. 39232/17), 31 January, 2023), според което задържането, извършено в нарушение на член 5 § 1 от Конвенцията за защита правата на човека причинява известно психическо страдание на задържания не само докато трае, но и след това (макар че тази презумпция е оборима). Т. страдание не е задължително да достигне нивото на психологическа травма или разстройство, или да доведе до външни прояви или симптоми и затова не винаги се поддава на доказване чрез свидетелски показания. Европейският съд приема, че автоматичният отказ за присъждане на каквото и да е обезщетение на лице, което е било незаконно задържано само защото не е предоставило такова доказателство, е прекалено формалистичен и в нарушение на член 5 § 5 от Конвенцията (напр. *D. v.B.*, no. 9411/05, § 30, 2 September 2010). §§ 33-34, *D. and Others v.B.*, nos. 6095/11 and 2 others, § 84, 31 March 2016). От националните съдилища, включително ВАС на РБ, също се споделя становище, според което е достатъчен самият факт на незаконното задържане, за да бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди.

В случая задържането на ищеца по Заповед за задържане на лице рег. № 2263з-2889 от 23.09.2020 г. е произволно и незаконно наредено и изпълнено, в резултат на което е ограничено правото му на свобода и сигурност в разрез с гарантираната му от чл. 30, ал. 1 КРБ и чл. 5, § 1, изр. 1 - во ЕКПЧ императивна защита. Засяга се основно право на български гражданин, което е конституционно гарантирано, в това число, чрез

неотменимостта му по чл. 57, ал. 1 от КРБ, и от категорията на първостепенните от значение и интензитет на защита права на човека по ЕКПЧ. Понесените от ищеца неблагоприятни последици от това засягане на правото му на свобода и сигурност по чл. 30, ал. 1 КРБ и чл. 5, § 1, изр. 1 – во ЕКПЧ съставляват сами по себе си неимуществени вреди, подлежащи на репарирание по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ и чл. 5, § 5 ЕКПЧ.

Въз основа и на свидетелските показания, изслушани в хода на съдебното производство и от съвкупната преценка на събраните по делото доказателства настоящият съдебен състав приема, за доказани претърпени от ищеца неимуществени вреди, изразяващи се в негативното преживяване на задържането като психически дискомфорт вследствие на незаконосъобразен административен акт (заповед за задържане), отменен по съдебен ред. Установява се по безспорен начин, че ищецът е задържан за срок от 23 часа и 30 минути въз основа на незаконосъобразен административен акт, отменен с влязло в сила съдебно решение. В периода на действие на отменената като незаконосъобразна заповед и след това, в следствие на незаконното задържане, се е отразило изключително негативно на неговия живот, ищецът е преживял негативни емоции – чувство на безпокойство, притеснение и нарушена откритост и желание за комуникация с близките и приятелите му, несигурност и постоянна напрегнатост, които са се отразили на неговото поведение и нрав. След освобождаването е станал затворен и е бил принуден да ограничи социалните си контакти. Предвид заеманата преди задържането от него длъжност на полковник към НСО за задържането са узнали неговите близки роднини, приятели и бивши подчинени, което сериозно е накърнило репутацията му и се е отразило негативно на обществената оценка за него. Всичко това налага извода, че по време на задържането и след това И. Ц. Б. е претърпял неимуществени вреди. В тази връзка категоричен е изводът, че неправомерното задържане на ищеца е оказало негативно отражение върху психическото му състояние. С оглед събраните доказателства и с оглед гореизложеното съдът приема, че ищецът е претърпял твърдените в исковата молба неимуществени вреди - уронване на доброто му име и човешкото му достойнство, психически дискомфорт и чувство на напрежение и безсъние.

4. Четвъртото условие е причинната връзка между незаконосъобразния административен акт и настъпилния вредоносен резултат, която в настоящия случай е доказана – ако не беше издадена незаконосъобразната заповед, в изпълнение на която ищецът е бил задържан за близо 24 часа в арестантските помещения на 02 Ру на СДВР ищецът нямаше да търпи предизвиканите неблагоприятни последици – уронване на доброто му име и човешкото му достойнство, създаване на риск за здравето и живота му, психически дискомфорт и чувство на унижение.

По отношение на твърденията за невъзможността на ищца в следствие на задържането да си намери работа и относно опасенията му, че ако не е била подписана заповедта за пенсионирането му би бил уволнен. Съдът счита, за основателно възражението на ответника относно липсата на доказателства за негативно засягане на кариерата на ищеца в резултат на задържането. Към момента на задържането видно от Обяснение дадено лично от И. Б., същия е посочил, че към дата 23.09.2020г. е пенсионер, а в исковата молба е посочил, че е подал документи за пенсиониране с подписана заповед т.е. опасенията посочени в исковата молба от евентуално уволнение са хипотетични и неоснователни. По наведените твърдения от ищеца, че издадената незаконосъобразна заповед за задържане е довела да невъзможността му да си намери в последствие

работа в настоящото производство на са ангажирани доказателства, като изложените от ищеца твърдения не се потвърждават и от събраните гласни такива.

Относно сочените неимуществени вреди претърпени в следствие иззетите на И. Б. оръжия и отнетото му разрешително за носене на оръжие, както и последвалата невъзможност да осъществи участие в състезания по стрелба, в каквито е бил дългогодишен участник, настоящият съдебен състав счита, че същите са недоказани. Основателно е възражението на ответника, че разрешителното за носене на оръжие на И. Б. би следвало да е отнето в следствие на образуваното наказателно производство за деяние по чл. 270, ал. 1, пр. 1 от НК по образуваното за целта досъдебно производство № 1761/2020 г. по описа на ОЗ РУ - СДВР, съответно пр.пр № 33410/2020 г. по описа на СРП, срещу ищеца, а не в следствие на Заповедта за задържане. Съгласно разпоредбата на чл.58, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 155, ал. 1 от ЗОБВВПИ - издаденото разрешение се отнема от лице, което е осъждано за умишлено престъпление от общ характер или срещу него е образувано наказателно производство за умишлено престъпление от общ характер. Същата не предвижда отнемане на разрешително в случай на задържане на лице, какъвто е настоящият случай. От друга страна заповедта за отнемане на разрешението за носене на оръжие е административен акт, който подлежи на обжалване, като в следствие на отмяната ѝ съществува възможност за репарирание на вредите, настъпили в следствие на издаването ѝ.

В обобщение – гореизложените мотиви формират извода на съда за основателност на предявения от ищеца иск за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, състоящи се в уронване на доброто му име и човешкото му достойнство, създаване на напрежение и несигурност в живота му, психически дискомфорт и чувство на унижение и срам, причинени му от незаконосъобразен административен акт - заповед № 2263з-2889 от 23.09.2020 г. на младши инспектор при ОЗ РУ на ОДМВР - П..

Материално-правно легитимиран в съответствие с нормата на чл. 205 АПК е именно ответникът по иска - Столичната дирекция на вътрешните работи в качеството ѝ на юридическо лице (чл. 37, ал. 2 ЗМВР), независимо че длъжностното лице, издало незаконосъобразния административен акт се намира в структурата на ОДМВР П.. От доказателствата по делото безспорно се установи, че Заповед за задържане на лице рег. № 2263з-2889 от 23.09.2020 г. е издадена от полицейски инспектор на полицейски орган С. П. Ш. – младши инспектор при ОЗ-РУ- ОДМВР [населено място], командирован от директора на ОДМВР П. със заповед заповед № 317з-7917/2020 г. на директора на ОДМВР - П., отнасяща се до командироване и преподчиняване на полицейски служители и техника от ОДМВР - П. в помощ на СДВР, за периода от 22.09.2020 г., до 23.09.2020 г., на основание чл. 43, ал. 4 ЗМВР относно организационни мерки за сигурност и опазване на обществения ред на територията на [населено място], по време на провеждане на масови мероприятия за протеста. От заповедта за командироване съдът приема, че служителят издал заповедта за задържане на ищеца е командирован и преподчинен на директора на СДВР за времето от 22.09.2020 г., до 23.09.2020 г., в [населено място], в помощ на СДВР-МВР. Следователно цялостното ръководство по време на охраната на протеста е било от служители на СДВР, поради което именно СДВР следва да бъде осъдено да заплати обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди. Относно размера на претенцията.

Държавата отговаря за вредите, причинени от актове, действия и бездействия на нейни административни органи и длъжностни лица, като отговорността обхваща всички вреди -

пряка и непосредствена последица от увреждането – както имуществени, така и неимуществени. Неимуществените вреди, претърпени от ищеца, подлежат на репарирание по критерия на чл. 52 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) - по справедливост. Справедливостта по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, обществено и социално положение, за да се намери паричният еквивалент на необходимото и дължимо обезщетение.

Като база за определяне паричния еквивалент на неимуществените вреди следва да служат още икономическият растеж, стандартът на живот и средностатистическите показатели за доходите и покупателните възможности в страната към датата на увреждането, както и обстоятелството, че незаконосъобразното задържане само по себе си също има ефект на репарация. От друга страна размерът на обезщетението обаче не следва да бъде и източник на обогатяване за пострадалия. От значение е и създаденият от съдебната практика ориентир, относим към аналогични случаи, тъй като в сферата на нематериалните ценности равенството в обществото намира най-чист израз, а "справедливостта" до голяма степен е изпълнена с морално съдържание и отразява обществената оценка на засегнатите нематериални вреди.

Съдът, съобразно горните критерии и като взе предвид, че се касае за личност с гражданска позиция и с изграден авторитет в обществото бивш полковник от НСО, съобрази периодът на задържането – 23 часа и 30 минути, естеството на засегнатите блага (доброто име в обществото, човешкото достойнство, физически и психически дискомфорт, породен от чувство на унижение и срам), съдът намира, че за обезщетяване на претърпените от ищеца неимуществени вреди е необходима и достатъчна сумата от 4000 лева равностойността на 2045,17 € . Предявеният иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е за неимуществени вреди в размер на 10000лв. - равностойността на 5112,92€, който е частично основателен и доказан и като такъв следва да бъде уважен частично до сумата от 4000лв. -равностойността на 2045,17€.

Посочената сума от 2045,17€ следва да се присъди заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва, считано от 29.07.2025 г. (момента на отмяна на незаконосъобразния административен акт) до 31.10.2025г. (датата на завеждане на исковата молба съгл посоченото в исковата молба) в размер на **73.56 €** (седемдесет и три евро и петдесет и шест евроцента) – левовата равностойност на 143,87 лева, по аргумент от т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС, постановено по тълк. д. № 3/2004 г. на ОСГК, като за периода от 23.09.2020 г. до 29.07.2025г. искът за заплащане на обезщетение в размер на законната лихва върху присъденото обезщетение за претърпени неимуществени вреди, като неоснователен, следва да бъде оставен без уважение.

На основание чл. 10, ал. 1 ЗОДОВ предвид уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски. По делото няма направено искане за заплатено от ищеца адвокатско възнаграждение за процесуалния представител на ищеца, като сторени разноски по делото. Поради което разноските на ищеца възлизат на 5,11 € – в левова равностойност 10,00 лева – заплатената от ищеца дължима държавна такса.

Съдът намира за основателно и направеното от процесуалния представител на

ответника искане за присъждане на разноски. На осн. чл. 10, ал. 4 ЗОДОВ съразмерно с отхвърлената част на иска, се дължи юрисконсултско възнаграждение на ответника. Видно от данните по делото, тази претенция за юрисконсултско възнаграждение е заявена своевременно в представения по делото писмен отговор и в съдебно заседание. Следва да се посочи, че юрисконсултско възнаграждение се дължи само при ефективно осъществена защита, като в случая тя е безспорно осъществена от процесуалния представител на ответника, който е представил по делото писмен отговор на исковата молба и видно от неговата процесуална активност в проведеното съдебно заседание. Всички изискуеми предпоставки са изпълнени от ответника, съответно същия имат право на разноски. Конкретния размер следва да бъде определен съобразно нормата на чл.24 от Наредбата за правната помощ, към която препраща чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ ищецът следва да заплати на ответника разноски за юрисконсултско възнаграждение от 102,26 € в левова равностойност 200 лв. , което съобразно отхвърлената част на иска възлиза на 61,36€ – в левова равностойност 120лв.

Водим от горното, Административен съд София град, I отделение, 87-ми състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи при МВР да заплати на И. Ц. Б., с ЕГН [ЕГН] с адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, сумата от **2045,17 €** (две хиляди и четиридесет и пет евро и седемнадесет евроцента) – обезщетение на причинени му в периода 23.09.2020 г. – 31.10.2025 г. неимуществени вреди, в резултат на незаконното му задържане със Заповед за задържане на лице - рег. № 2263з-2889 от 23.09.2020 г., с правно основание чл. 72, ал.1, т.2 от ЗМВР, издадена от С. Ш. – младши инспектор при 02-РУ- ОДМВР [населено място], отменена с влязло в сила на 29.07.2025 г., съдебно решение № 20135253/17.01.2025 г. постановено по НАХД № 13034/2020 г. на Софийски районен съд, 4 с-в, ведно със законните лихви, считано от 29.07.2025г. до 31.10.2025г. в размер на **73.56 €** (седемдесет и три евро и петдесет и шест евроцента) .

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от И. Ц. Б., с ЕГН [ЕГН] срещу Столична дирекция на вътрешните работи, с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, в останалата част за разликата от 3067,75 € (три хиляди и шестдесет и седем евро и седемдесет и пет евроцента) до пълния предявен размер от 5112,92 € (пет хиляди сто и дванадесет евро и деветдесет и два евроцента) като НЕДОКАЗАН.

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от И. Ц. Б., с ЕГН [ЕГН] срещу Столична дирекция на вътрешните работи, с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъденото обезщетение за периода от 23.09.2020 г. до 29.07.2025г. като неоснователен.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на И. Ц. Б., с ЕГН [ЕГН] с адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] сума в размер на 5,11 € (пет евро и единадесет евроцента) представляващи разноски за заплатената държавна такса съгл. чл. 10 ал.3 от ЗОДОВ.

ОСЪЖДА И. Ц. Б., с ЕГН [ЕГН] с адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] да заплати в полза на Столична дирекция на вътрешните работи сумата от 61,36€

(шестдесет и едно евро и тридесет и шест евроцента), представляващи разноси за юрисконсултско възнаграждение, съобразно отхвърлената част от исковата претенция.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от получаване на препис от съдебния акт от страните.

С

ЪДИЯ: